

■ ธงชัย สันติวงษ์

ระยะนี้ เอส เอ็ม อี ถูกกล่าวถึงเป็นพระเอก ที่ถูกกล่าวขวัญถึงมากเป็นพิเศษ โดยเฉพาะ ในบทบาทการเป็นตัวช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจ ดังข่าววันที่ 6 มิ.ย.ว่า “รัฐเคอร์เวชั่น 6 แห่งร่วมปล่อยกู้” อีกคิดแสนล้านกู้ เอส เอ็ม อี โดยแผนการ มีทั้งการตั้ง “มิสเตอร์ เอส เอ็ม อี” เพื่อเป็นแกนกลางประสานความร่วมมือ ภายใต้การจับมือหนุนของ 3 ร.ม.ค. คือ คลัง อุตสาหกรรมร่วมพาณิชย์

ตามด้วยการจะดำเนินการ “มูลนิธิ เอส เอ็ม อี” เปิดชื่อชื่อย่อชื่อย่อแล้ว” ศึกษาค้นและ ทำให้มีความมีความหวังได้บ้างไม่มากก็น้อย

สำหรับผม เอส เอ็ม อี ขณะนี้คงจะมีสภาพไม่ต่างจาก “ผีน้อยผู้น่ารัก” ชื่อ “Casper” ในหนังสือการ์ตูนฝรั่ง ที่โผบินไปมาเป็นงา คล้ายวิญญาณ ที่คอยหยอกเอนกับใครๆ ไร้มีความสุขสนุกสนาน แต่ไร้ตัวตน

ความหมายนี้ เอส เอ็ม อี คือ สิ่งที่น่ารัก แต่ น่าจะตายไปแล้วโดยเหลือแต่จิตวิญญาณ ดังนั้น การจะหวังให้แสดงบทบาททำอะไรหลายๆ ให้ปรากฏ และเห็นประจักษ์คงยากมาก และมีความหวังน้อย

ในแง่ของข่าวที่ออกมาขณะนี้ ต้องให้ความเข้าใจต่อรัฐบาล โดยเฉพาะ 3 ร.ม.ค. ที่เกี่ยวข้อง ที่ต้องพยายามกู้และฟื้นฟูเศรษฐกิจที่มีปัญหาใหญ่

เอส เอ็ม อี ‘ผีน้อยผู้น่ารัก’

สำหรับผม เอส เอ็ม อี ขณะนี้มีสภาพไม่ต่างจาก “ผีน้อยผู้น่ารัก” หรือ “Casper” ที่โผบินไปมาเป็นงา คล้ายวิญญาณ ที่คอยหยอกเอนกับใครๆ ไร้มีความสุขสนุกสนาน แต่ไร้ตัวตน

จากเชิงโครงสร้าง ที่เกี่ยวข้องกันคนกลุ่มใหญ่ ทางเศรษฐกิจ 3 กลุ่มรองลงมา คือ คำปลีก กับ อุตสาหกรรมขนาดกลางและเล็กที่มีปัญหาการดำเนินงาน กับรอสิ้นเชิงธนาคารมานานเกือบครบ 5 ปี หลังเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ

ในเชิงยุทธศาสตร์ การยกเอา เอส เอ็ม อี ขึ้นมา ก็คือการพยายามคิดเครื่องเครื่องยนต์ตัวสำคัญที่กำหนดไว้ในแผน ที่หวังจะให้ภาคเอกชนเป็นหัวหอกนำหน้าในการฟื้นฟูเศรษฐกิจต่อจากการทุ่ม การใช้จ่ายภาครัฐ การปรับแก้โครงสร้าง การกระตุ้น การใช้จ่ายการอุปโภคบริโภคของภาคประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ว่านี้ ฟังดูดีมีเงิน น่าจะดีและเป็นความหวังได้ แต่หากมองในความเป็นจริงแล้ว ต้องยอมรับว่า น่าสงสาร และสายเกินไป ใช้การไม่ได้เสียแล้ว

เพราะ 5 ปีของการเกิดวิกฤติ ระบบธนาคารพาณิชย์ยังไม่ทำงาน เวลานานขนาดนี้เอง ที่ทำให้ เอส เอ็ม อี หอดแรง ไร้ยางอายและตายไป หรือไม่ก็ถูกแช่แข็งเมื่อกลายเป็นลูกกำพร้า ของผู้ปกครองรายใหม่ไปแล้ว

ที่ว่าเป็นอย่างนั้น เพราะ ถ้าหากมีความเข้าใจกัน เอส เอ็ม อี

“เงินจริงและโทษแท้” ที่ได้มีมานาน ซึ่งจะไม่ใช่และต่างจาก เอส เอ็ม อี ตามคำจำกัดความใหม่ตาม ส.ค.บ.ที่เพิ่งเกิดขึ้นอยู่ในขณะนี้

โดยบุคคลที่แท้ของเอส เอ็ม อี คือ ธุรกิจที่ได้จากครอบครัว มีการใช้เงินออมของคนมาใช้ทำการค้า กับ ใช้สินเชื่อและบริการของแบงก์ไทยมาช่วยหนุนเนื่อง ยี่สิบมีลูกหลานที่ศึกษาวิชาการสมัยใหม่เข้ามาใช้เสริม แต่ที่แท้ก็คือ ไม่อาจมีระบบการจัดการแบบมืออาชีพ และไม่มีใครเตือนภัยล่วงหน้า

จนถึงเมื่อต้องมาโทรศัพท์ ต้องเจอเจอปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจและการเงิน จนทำให้ต้องพึ่งพิงเหล่าปวดยุติเมื่อถึง 5 ปี

ซึ่งบนเส้นทางของเวลาที่ผลการวิกฤติของหลายรัฐบาลขึ้น ใช้โลกาภิวัตน์ กับความอ่อนประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของหลายฝ่าย ทำให้ เอส เอ็ม อี ต้องท่าหน้า ถูกบีบคั้นแรงได้จนเข้าเนื้อและกินตัว ธุรกิจก็เลยเลิกทำใหญ่ต่างๆ ได้เข้าหาอีกบทบาทของครอบครัวไทยไปเกือบหมด ไม่เว้นแม้แต่บริษัทที่ไทยและไทยช่วยแบบเอเชียที่คนไทยหลายคนอ้างใจของครอบครัว

ซึ่งการจะโทษทั้งชาติมันคงเป็นปลายเหตุเท่านั้น เพราะ หากรัฐบาลมีความฉลาดและทำงานทันเหตุการณ์ ยอมลงทุนบ้างเงินที่ไปไว้กับ สาธารณภัยปัญหาถูกทางและตรงจุด คือ แก้ไขระบบการทำงาน ของธนาคารพาณิชย์ ไปได้ทันในเวลาอันควร คำปลีก เอส เอ็ม อี ไทย โฉมงาม “โหล่นฟ้า” คงไม่ย่อยเป็น

และล้มตายจนสูญพันธุ์ไปตั้งนานแล้ว

ในแง่ของอุตสาหกรรมยิ่งหนักและยากกว่า การแบกรับภาระทั้งโรงงาน คนกับเครื่องจักร ที่เป็นของหนักนั้นถ้าได้ไม่นาน ในการมีมติรับชดเชยกับดอกเบี้ยเงิน ทำให้ต้องทิ้ง หรือไปใช้ ไม่กี่วัน โรงงานที่สร้างมากับมือไม่ใช้กับต่างชาติหรือไม่ก็ทนทำต่อโดยต้องคอย “กินน้ำได้ตอก” อย่างไร้จุดหมาย

สาเหตุหนึ่งของการวิกฤติในสมัยก่อนสำคัญคือ “เงิน” ที่ใช้ก่อนเมื่อถึงเวลาที่ขาดทุนกับระบบธนาคารพาณิชย์ที่ไปขอแบบยืมทุนมานาน จนถึงวันเมื่อเงินได้จนมีไปนับจ่ายแต่การจะเอื้อมือออกมาช่วยก็ด้อย ยากกว่าเงินที่คนอื่น ดูจะไม่เป็นประโยชน์แล้ว

เหตุผลที่หลายแห่งมองโทษรัฐบาลไม่ได้ เพราะการแก้ไขเศรษฐกิจ ที่พบว่ากว่าทำถูกทางนั้น ในความเป็นจริงอันมีดังนี้

กับที่มีเงินต้น ก็คือการจัดการปัญหามันทั้งเมืองไว้กับมือเวลาถูกขู่ที่ถูกต้องในการแก้ไข หากได้เข้าใจและมีประสิทธิผลพอ ก็คือ การช่วยเหลือ เอส เอ็ม อี ไม่ให้ตายนั้น จะต้องทำทันทีที่บริษัทวิกฤติเศรษฐกิจ โดยทำพร้อมกับการช่วยแบงก์

เพราะ เอส เอ็ม อี คือ ลูกกำพร้า และแบงก์ไทย ที่ผ่านมากในประวัติการ สร้างเศรษฐกิจชาตินั้น การดำรงอยู่และได้ขึ้น เพราะ เอส เอ็ม อี ทำเพียงช่วยการส่งออกและให้การสนับสนุนใช้บริการภายในบ้านนี้ ต้องยอมรับว่าสายเกินไป และ การแก้ไขคือ การสร้าง เอส เอ็ม อี ใหม่ทั้งนั้น แต่ไม่ใช่การแก้ไข เอส เอ็ม อี เก่าอย่างที่เข้าใจกัน

ซึ่งหากผู้สร้างกันไม่แยก 2 อย่างนี้ไว้ชัด บนพื้นฐานความหวังร้างกัน ผลที่ออกมาคือ 3 ร.ม.ค. ที่แก้ไขไม่ได้ผล จะต้องถูกปล่อยมือกลายเป็น “3 ภาดอหัวร้าง” หรือ “พอก ๓ ๓” ไปได้โดยไม่รู้ตัว

ที่เป็นที่น่าสงสาร ก็คือช่วงที่ธนาคารได้ใช้เงินของกันเองเป็นที่ปรึกษาและมีความเป็นจริง ยศฐานะและเกียรติยศที่ไปเอาไปคืนแก่สังคมและธุรกิจอื่น มีไม่มากนักแล้ว